

Jan Jönsson: Pridetal 2025

Datum

29 juli 2025

Plats

Stockholm

- 1 Jag tänkte att det kanske kunde passa att prata lite om kroppar, för det är ju
väldigt många vackra kroppar här ikväll. Men det vet vi ju, att kroppar också kan
vara väldigt provocerande. Jag får själv ganska ofta kommenterar om min kropp.
Den har till och med recenserats i Nyhetsmorgon av en så kallad pr-expert som
5 utbrast: ”Han ser ju ut som en – sparris”.

- Annars är det för det mesta diverse högerextremister och nättroll som tydligen
blir oerhört provocerade av att jag inte ser tillräckligt maskulin ut. Nu känner
jag i och för sig inget större behov för egen del av att ge något slags fördelaktigt
10 intryck till just de här människorna och ska jag vara ärlig så har de i mina ögon
sällan särskilt mycket att erbjuda mig heller.

- Men när det kommer till hatiska kommentarer så finns det inget som ens
kommer i närheten av när jag själv lät mig förvandlas till Drag Queen, med hjälp
15 av den fantastiska dragartisten Admira. Otroligt, vilken ilska och aggressivitet
det släppte loss! Och detta på grund av en blommig klänning och lite smink!?

- Men samtidigt – så – mycket – kärlek! Jag har faktiskt aldrig någonsin i hela
mitt liv fått så mycket positiv uppmärksamhet som när jag gick hela paradvägen
20 i en strålande gul långklänning och ett stående gyllene blad i peruken, eller som
paradutroparen sa när vi gick förbi ”vacker som en golden shower”.

- Det var kanske inte riktigt den recensionen jag ville ha, men när jag numera
besöker gymnasieskolor vill ungdomar ta selfies med mig – och säger: ”För du
25 har varit med Admira”.

Jag vill tacka, Admira och alla dina artistkollegor för er hängivenhet till konsten
och för möjligheten att som en liten Dragsister få vara ett långfinger till hatarna.

- 30 Att vi i Sverige och Stockholm har den här möjligheten, att gå som dragqueen,

läderbög, mc-flata eller nästintill naken genom stadens finaste kvarter borde förstås vara en självklarhet. Men så ser det inte ut om vi blickar ut i världen.

- 35 Jag inledde den här sommaren med att åka ner till Budapest, för att stödja borgmästaren i att kunna genomföra Budapest Pride, som regeringen förbjudit. Deltagarna hotades med 5 000 kr i böter och borgmästaren och arrangörerna med minst ett år i fängelse. Dessutom hade flera våldsamma, högerextrema grupper fått demonstrationstillstånd längs med paradvägen. Så när paraden
40 drog igång visste vi fortfarande inte vad som skulle hända.

- Budapest stad hade räknat med ca 30 000 deltagare. Mer än 200 000 människor deltog i marschen. Det som regeringen ville förbjuda, blev den största demonstrationen i Ungern under hela 2000-talet och en av världens största
45 Prideparader någonsin. Polismyndigheten meddelade några dagar senare att det inte skulle bli några rättsliga åtgärder för deltagarna.

I Ungern, i Serbien, i Polen och många andra länder är Pride på blodigt allvar.

- 50 I Stockholm har ju Prideveckan sedan länge utvecklats till en folkfest, som får en halv miljon människor att kanta gatorna. Men så har det inte alltid sett ut. Min vän och partikollega Barbro Westerholm, som var den som tog bort sjukdomsstämpeln på homosexualitet 1979 var också en av få riksdagspolitiker som gick med i den första Stockholm Prideparaden 1998. I sin bok beskriver
55 hon hur hon blev utskälld, även av sina egna partikamrater, när hon drev den då kontroversiella frågan om partnerskap för samkönade och blev utfrysad när hon bjöd in Elisabeth Ohlson Wallins konstutställningen Ecce Homo till riksdagen. Idag självklarheter, då ett brott mot de sociala konventionerna.

- 60 I en av sina sista intervjuer innan hon avled 2023 sa Barbro:
”Stoppa alla tecken på intolerans – redan i flinga-stadiet. Vänta inte tills det blir en snöboll.”

- För tro aldrig att det stannar vid att förbjuda Drag Queens på bibliotek eller
65 förmå poliser att avstå uniformen i paraden. Där Prideflaggan halas på stadshuset, sipprar snart hatet fram. Och hur snabbt det kan gå visar inte minst utvecklingen i USA. Där efter årtionden av ökad frihet, nu fler och fler individer tvingas tillbaka in i garderoberna, rättslösa och skambelagda. Inte heller utvecklingen i Ungern skedde över en natt. Där regeringen i början tog

sikte på att stoppa den muslimska invandringen, men när den var stoppad vidare till judar, vidare till klimataktivisterna, vidare till transpersoner, vidare till dragartister, vidare till att i år förbjuda hela Pride.

75 Och i Sverige håller dessvärre snöbollen på att växa till sig och sättas i rullning. Snö är nog inget vi kommer att tänka på dessa glada och soliga Pridedagar. Men snöbollen finns där alltså. När jag besöker våra skolor i Stockholm berättar kuratorer och skolsköterskor om ett förrått klimat, inte det bara i utsatta områden, utan väl så mycket i innerstadens palatsskolor. I de framväxande
80 högerextrema aktivklubbarna får pojkar träna på att slåss i kombination med hbtq- och kvinnofientliga budskap. När teatergruppen Drakar och Dragqueens startade sin sagoläsning på Stockholms stadsbibliotek 2017 var det alltid fullsatt och okontroversiellt, idag måste biblioteken ta in ordningsvakter och höstas gjorde de 106 polisanmälningar om hatbrott.

85 Och jag ser det i hur det pratas bland politiker i de slutna rummen. ”Det får inte bli för mycket hbtq, det där med mångfald har alla tröttnat på, vi måste fokusera på frågor som är relevanta för folk”.

90 Ja, men nu är väl alla vi hundratusentals som firar Pride också folk? Och för oss dessutom oerhört relevanta frågor eftersom det handlar om en av de viktigaste friheterna – att älska vem man vill. En halv miljon åskådare på Stockholms gator talar för sig själv.

95 Det är hög tid att sätta ner klacken, sluta vara tysta och säga stopp!

För om du vill ligga och pressa på gymmet varje dag för dina magrutors skull, eller hellre ligger med din björnkropp utsträckt på en divan och käkar vindruvor, så är det upp till dig. Om du vill ligga – som aubergine, persika,
100 körsbär eller banan – så är det din frihet att njuta dessa frukter så mycket du förmår. För vi bestämmer själva – över vår egen kropp – ingen annan.

Och, ja, vi som ser ut som sparrisar är förvisso späda plantor. Blir någon provocerad av det så, jaaa, men varsågod! – För här ser ni en stolt sparris!

105

Happy Pride!

110 **Källa**
<div>Manuskript hämtat från qx.se (2025-08-21)</div>

Taggar
2020-tal, 2025, Pride

115 **URI**
<https://www.svenskatal.se/tale/jan-jonsson-pridetal-2025>

120

125

130

135

140

145